

[Axel Kristensen.]

Jeg kan fortælle den højtærede statsminister, at jeg har arbejdet med disse spørgsmål uafbrudt fra det øjeblik, vi overhovedet fik mulighed for at arbejde med dem, men det kan da ikke forlanges, at vi samtidig skulle være i stand til at udarbejde modforslag, når vi ved, at vi er et mindretal, når vi ved, at hvis vi skal øve indflydelse på dette, skal det være ved samarbejde, ved forhandling. Derfor koncentrerer vi os om at få bearbejdet disse lovforslag for at finde ud af, hvad der må rettes, for at vi kan forsvare at gå med til dem. Vi tilsiger en forhandling, og så siger den højtærede statsminister faktisk, at det har været spildt, fordi vi ikke kan komme med andre forslag. De ville jo være blevet afvist, fordi de ikke er i overensstemmelse med den højtærede statsministers og hans partis synspunkter.

Jeg har her klart og tydeligt påvist, hvor urimelig den pristalsordning, vi har, er, og jeg har udtrykkeligt sagt, at vi meget gerne vil være med til at finde en anden form, således at arbejdere og lønmodtagere sikres en rimelig udvikling i deres vilkår også i en overenskomstperiode. Men dette, at man giver løntillæg i form af dyrtidstillæg, fordi man har givet en så stor lønstigning, at det må medføre prisstigning, er forkert, og så længe man opretholder dette, får man ikke standset den forkerte udvikling. Jeg har altså klart sagt, at det positive, hvis vi skulle bestemme det, måtte være en ombygning af dette, således at den inflatoriske virkning, som pristallet har, blev fjernet, ikke trygheden for lønmodtagerne, ikke en rimelig udvikling, men de fejl, der er i dette system.

Jeg har endvidere klart sagt, at jeg ikke tror på muligheden af virkelig at hjælpe de mennesker, der er lavt lønede i Danmark, hvis der ikke bliver større frihed på arbejdsmarkedet. Jeg har sagt det om og om igen i alle de år, jeg har haft lejlighed til at stå på denne talerstol, men socialdemokratiet, som er noget af det mest stokreaktionære på dette område, som overhovedet ikke kan tænke nye tanker på arbejdsmarkedsområdet, og som kun klamrer sig til en fortid, der ikke mere eksisterer, vil ikke være med dertil. Hvad kunne det så hjælpe, om jeg havde formet et forslag? — hvad jeg i øv-

rigt har gjort; det er fremsat af venstre så tidligt som omkring 1953-54.

Sandheden er den, at enten må man have arbejdsløshed, som kan hindre lønglidning — og lønglidning er af det onde — fordi lønningerne skal stige ved reelle forhandlinger i henhold til aftaler, der er sluttet for en periode, så erhvervslivet ved, hvilke vilkår det arbejder under. Det skal ikke være sådan, at man ligger på lur bag skovens træer og falder over hinanden og hugger noget, hvor man kan. Det skal være reelle overenskomster, som overholdes af begge parter — men ikke lønglidning. Det, der skal gives i lønstigning, skal gives ved overenskomstforhandlingerne.

Altså: enten må man have det helt urimelige, at mennesker går arbejdsløse, sådan at man altid kan få en anden, hvis én forlanger mere, end han har krav på efter overenskomsten. Det ønsker jeg ikke. Jeg har prøvet at være arbejdsgiver i 1930'erne og komme til porten og se de arbejdsløse stå dér: Jeg ønsker aldrig nogen sinde mere at opleve det, aldrig. Eller også må man finde en anden udvej, og der er kun den, at den, der er lavt lønnet, men som kan udføre et højere lønnet arbejde, må have lov til at gå hen og gøre det, således at der ikke bliver mangel på de højtlønnede, således at ligegyldigt arbejde falder væk, sådan at det lavt lønede arbejde bliver rationaliseret, således at de arbejdere også kan opnå en højere løn. Det er vort positive forslag og standpunkt. Den højtærede statsminister kan ikke komme og sige, at vi ikke har anvist veje.

Man har også talt om, hvad vi ville med de lavtlønnede. Vi har ikke afvist den foreslåede udvej, hvis den er et nødvendigt led i en ordning, som vi kan tro på løser opgaven. Men jeg har sagt, at jeg ved — og det ved også de ærede medlemmer, som har forstand på overenskomster — at det aldrig er lykkedes at lave en lavtlønsordning, som holdt. Sandheden er den, at de højtlønnede, fordi de har monopol på området, altid stiger mere end de andre. Og så skal de lavtlønnede af den smule lønstigning, de har fået, betale de højere priser til deres kammerater, der er bedre stillet. Det skal de nemlig; de skal betale de priser, som flyder af, at de andre får lønstigning.